

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-09-22 Nr. 429-481
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) atstovaujančio advokato padėjėjo Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. sausio 6 d. – 2024 m. sausio 5 d. draudimo laikotarpiui buvo sudaryta transporto priemonės „Mercedes Benz E220“ draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartis sudaryta Kasko draudimo taisyklių Nr. TTP-2021-301 (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2023 m. kovo 6 d. draudikui buvo pateiktas pranešimas apie apdraustai transporto priemonei padarytą žalą. Pranešime nurodyta: „nusiplovus automobilį plovykloje pastebėjo apgadinius, apgadinta priekiniai žibintai ir nubraižytas visas kėbulas, įtaria kad po plovyklos, bet nepamena po kurios“ (toliau – Įvykis).

Draudiko atstovų atliktų automobilio apžiūrų metu užfiksuoti šie automobilio sugadinimai: automobilio priekinio buferio, variklio gaubto, priekinio kairės pusės sparno, priekinių kairės pusės durų, kairės pusės veidrodžio, galinių kairės pusės durų, galinio kairės pusės sparno, galinio buferio, galinio dešinės pusės sparno, galinių dešinės pusės durų, priekinių dešinės pusės durų, dešinės pusės veidrodžio, priekinio dešinės pusės sparno, variklio gaubto, bagažinės dangčio, priekinių žibintų, radiatoriaus grotelių dangtelio įvairių krypčių, gylių ir skirtingų formų subraižymai, smulkios įdaužos.

Draudikas 2023 m. gegužės 5 d. pranešimu pareiškėją informavo apie atsisakymą išmokėti draudimo išmoką. Draudikas pareiškėjui nurodė, kad Įvykio administravimo metu buvo nustatyta, jog pareiškėjo automobiliu naudojami jo šeimos nariai, kurie negalėjo nurodyti aiškių Įvykio aplinkybių.

Draudikas pabrėžė, kad nors Įvykio administravimo metu buvo nurodyta, jog nėra aišku, ar automobilio sugadinimai buvo padaryti automobilių plovykloje ir kurioje plovykloje jie galėjo būti padaryti, tačiau vėliau pareiškėjo atstovas teigė, kad transporto priemonės sugadinimai buvo pastebėti po jos 2023 m. kovo 6 d. plovimo UAB „Švaros broliai“. Taip pat draudikui buvo nurodyta, kad prieš plovimą UAB „Švaros broliai“ automobilis buvo nuplautas UAB „Viada LT“ plovykloje.

Draudikas pabrėžė, kad Įvykio administravimo metu buvo užfiksuoti išoriniai automobilio sugadinimai, kurie galėjo būti pastebėti iš karto po automobilio plovimo. Be to, automobilio sugadinimų pobūdis nepagrindžia, kad jie galėjo būti padaryti būtent plaunant automobilį. Draudikas taip pat rėmėsi duomenimis apie iki Draudimo sutarties sudarymo buvusių automobilio defektų sutapimą su nurodytais Įvykio metu padarytais sugadinimais.

Pareiškėjo atstovas kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas neįvertino jam pateiktų Įvykio metu padarytų automobilio sugadinimų ir kitų draudikų administruotų įvykių metu užfiksuotų defektų nuotraukų, kurios pagrindžia minėtų sugadinimų nesutapimą. Todėl, pareiškėjo atstovo teigimu, draudikas nepagrįstai konstatavo, kad iš pateiktos informacijos nėra galimybės tinkamai įvertinti Įvykio aplinkybių ir daryti išvados, kad automobilio sugadinimai buvo padaryti Įvykio metu.

Pareiškėjo atstovas taip pat nurodė, kad ankstesnių įvykių metu sugadinta transporto priemonė buvo suremontuota. Be to, automobilio sugadinimai buvo pastebėti tą pačią dieną, kai

automobilis buvo nuplautas UAB „Švaros broliai“. Minėtai įmonei pranešimas apie žalą nebuvo pateiktas, nes, registruojant įvykį, nebuvo nurodyta, kad yra būtina žalą padariusią įmonę informuoti apie pastebėtus automobilio sugadinimus. Pareiškėjo atstovas teigė, kad automobilio sugadinimai pagrindžia teiginį, kad žala buvo padaryta plaunant automobilį.

Pareiškėjo atstovas teigė, kad draudikas neištyrė draudžiamojo įvykio faktą patvirtinančių aplinkybių ir sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką grindė tik prielaidomis. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjo atstovas draudikui kėlė reikalavimą įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pareiškėjui dėl įvykio išmokėti draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo atstovo kreipimąsi nurodė, kad, įvertinęs surinktą informaciją ir dokumentus, nustatė, kad: 1) automobilio sugadinimai atsirado ne automobilį plaunant automatinėje plovykloje, bet kitomis aplinkybėmis; 2) pagal sugadinimų pobūdį automobilio sugadinimai galėjo atsirasti automobilio eksploatacijos metu kontaktuojant su keliais skirtingais aštriais, kietą paviršių turinčiais objektais ir tapo matomi nuplovus automobilį; 3) dalis automobilio sugadinimų sutampa ir (arba) nebuvo pašalinti, ir (arba) netinkamai pašalinti (nekokybiškai nudažyti) po ankstesnių įvykių. Tai konstatavęs draudikas, vadovaudamasis Taisyklių 125.2 ir 125.3 papunkčiais, o vėliau ir 51 bei 53 punktais, priėmė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad neturi teisinio pagrindo įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pareiškėjui mokėti draudimo išmoką dėl įvykio.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti dėl įvykio pareiškėjui mokėti draudimo išmoką pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti: 1) draudėjo ir apdraustųjų pareigos suteikti visą turimą ir teisingą informaciją apie įvykio aplinkybes vykdymą ir 2) draudiko eksperto atliktą automobilio sugadinimų atitikties automobilių plovyklose padaromiems defektams vertinimą kaip įrodymą, kuriuo draudikas grindžia savo sprendimą.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti¹.

Taisyklių 51 bei 52 punktų ir 125.3 papunkčio sąlygos, kuriomis draudikas rėmėsi atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, nustato, kad draudimo išmoka nemokama dėl įvykių, kurie nėra padaryti staiga ir netikėtai. Draudimo apsauga neteikiama iki draudimo sutarties sudarymo padarytiems automobilio sugadinimams ir pažeidimams, taip pat defektams, kurių atsiradimo priežastis yra neišvengiami natūralūs procesai (korozija, rūdijimas, puvimas, natūralus nusidėvėjimas, struktūros, spalvos pasikeitimas ir pan.). Draudiko įvykiui pritaikytas Taisyklių 125.2 papunktis nustato, kad draudikas atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką dėl klaidingos informacijos apie įvykį pateikimo.

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

Siekdamas pagrįsti klaidingos informacijos apie įvykį draudikui pateikimo, taip pat būtinos informacijos apie įvykio aplinkybes nesuteikimo faktą, draudikas pabrėžė, kad po pranešimo apie įvykį automobilį naudojančias asmenys draudikui negalėjo nurodyti tikslų įvykio aplinkybių ir apdraustam turtui padarytos žalos atsiradimo priežasčių.

Vertinant šias draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėjas draudikui 2023 m. kovo 17 d. teiktuose paaiškinimuose apie įvykį nurodė, kad iki pastebėtų sugadinimų automobilis „buvo plautas ne vienoje plovykloje“. Pareiškėjas teigė, kad automobilio sugadinimai buvo pastebėti 2023 m. kovo mėnesį UAB „Švaros broliai“ išplovus automobilį.

Pareiškėjas draudikui nurodė, kad buvo pastebėti automobilio „gilūs įbrėžimai“, kurių nebuvo iki Draudimo sutarties sudarymo. Pareiškėjo teigimu, pastebėjus automobilio sugadinimus buvo kreiptasi į UAB „Švaros broliai“, šios darbuotoja pasiūlė dėl žalos vertinimo ir įsipareigojimų pagal Draudimo sutartį vykdymo pareiškėjui kreiptis į draudiką.

Atsižvelgiant į pareiškėjo draudikui suteiktos informacijos apie įvykį pobūdį, pažymėtina, kad nurodyti duomenys negali pagrįsti aplinkybių, kad automobilio sugadinimai buvo padaryti būtent tada, kai automobilis buvo plaunamas UAB „Švaros broliai“. Pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kad, pastebėjus automobilio sugadinimus, pareiškėjas nuvyko į UAB „Švaros broliai“ ir kad minėtos įmonės darbuotoja galėjo matyti automobilio sugadinimus,² yra grindžiamos tik įrodymais nepatvirtintais pareiškėjo teiginiais.

Pareiškėjo dukros draudikui 2023 m. kovo 23 d. pateiktuose paaiškinimuose nurodyta, kad apdraustas automobilis yra šeimos turtas ir kad pareiškėjos dukra taip pat naudojasi minėtu automobiliu. Duomenų, kurie pagrįstų tikslias įvykio aplinkybes, pareiškėjos dukros 2023 m. kovo 23 d. paaiškinimuose nebuvo nurodyta.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai taip pat patvirtina, kad draudikas, siekdamas nustatyti įvykio aplinkybes ir patikrinti pranešime apie įvykį nurodytą informaciją dėl įvykio priežasties, siekė atlikti išsamesnę (pakartotinę) automobilio apžiūrą. Minėtos apžiūros metu dalyvavo ir apdraustą automobilį naudojantis pareiškėjo giminaitis X. Y.

Draudikas minėtos apžiūros metu siekė užfiksuoti visus automobilio sugadinimus, kurių pobūdžio vertinimas yra reikšmingas, nustatant žalos atsiradimo priežastis, tačiau automobilį pakartotinei apžiūrai pateikęs asmuo prieštaravo visų automobilio sugadinimų užfiksavimui. Pareiškėjo atstovo prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodyti paaiškinimai patvirtina, kad pakartotinės automobilio apžiūros metu draudikui buvo leista atlikti tik dalies automobilio sugadinimų apžiūrą.

Vertinant minėtas aplinkybes ir atsižvelgiant į draudėjų bei apdraustųjų pareigas įvykio, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, administravimo metu, pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, pasisakydamas dėl Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos draudiko pareigos iširti įvykio aplinkybes ir pasekmes tinkamo vykdymo užtikrinimo, konstatavo, kad, siekiant įgyvendinti nurodytą draudiko pareigą, Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje yra nustatyti reikalavimai draudėjui, naudos gavėjui ir nukentėjusiam trečiajam asmeniui.

Šie draudimo teisinių santykių dalyviai privalo pateikti draudikui visus turimus dokumentus ir informaciją apie draudžiamą įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinus nustatant draudimo išmokos dydį; draudiko reikalavimu šie asmenys taip pat privalo pateikti būtinus nustatant draudimo išmokos dydį dokumentus apie draudžiamą įvykio aplinkybes ir pasekmes, kuriuos jis turi teisę gauti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Remdamasis nurodytu teisiniu reglamentavimu, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad minėtos Draudimo įstatymo nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to, kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami,

² Dėl kurių, pareiškėjo teigimu, remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo jam buvo pasiūlyta kreiptis į automobilį apdraudusią draudimo įmonę.

privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 12 ir 178 straipsniai)³.

Remiantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio nuostatomis ir kasacinio teismo suformuotais nurodyto teisinio reglamentavimo išaiškinimais, darytina išvada, kad pareiškėjo ir automobilių naudojančių asmenų tikslios informacijos apie įvykio aplinkybes draudikui nesuteikiamas ir trukdymas atlikti automobilio sugadinimų apžiūrą vertintinas kaip netinkamas Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų pareigų vykdymas.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes dėl tikslių duomenų apie įvykį nesuteikimo, taip pat svarbu įvertinti draudiko surinktą informaciją apie iki Draudimo sutarties įsigaliojimo kitose draudimo įmonėse registruotus pranešimus apie apdraustos transporto priemonės sugadinimus.

Draudikas Lietuvos bankui nurodė, kad įvykio administravimo metu iš draudimo įmonės *Balcia Insurance Se*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, buvo gauta informacija apie šioje draudimo įmonėje registruotą pranešimą apie 2021 m. rugsėjo 2 d. pareiškėjo automobiliui padarytą žalą. Žalos atsiradimo priežastimi buvo nurodyta – „iš po pravažiuojančios transporto priemonės pasipylė akmenys, kurie apgadino automobilį“.

Draudikas nurodė, kad 2021 m. rugsėjo 2 d. „apžiūros nuotraukose užfiksuoti automobilio priekinio dešiniojo žibinto, priekinio kairiojo žibinto, priekinio bamperio, radiatoriaus grotelių dangtelio, variklio dangčio, priekinio kairės pusės sparno, priekinio dešinės pusės sparno, kairės pusės veidrodžio korpuso, dešinės pusės veidrodžio korpuso, priekinio stiklo, priekinio stiklo kairės pusės moldingo, dešinės pusės galinių durų, dešinės pusės galinio sparno, kairės pusės galinių durų, galinio bamperio, stogo įvairių krypčių, gylių ir skirtingų formų subraižymai, smulkios įdaužos“.

Draudikas taip pat pabrėžė, kad minėtoje draudimo įmonėje buvo registruotas naujas pranešimas apie 2021 m. rugsėjo 28 d. įvykį. Įvykio priežastimi buvo nurodytas žalos automobilio plovykloje padarymas. „Automobilio apžiūros metu nustatyta, kad turi būti dažomi abu priekiniai sparnai, visos keturios durys, bagažinės dangtis, abu galiniai sparnai, galinis bamperis, stogas, kairės pusės galinio vaizdo veidrodys.“

Draudimo įmonėje ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ buvo gautas pranešimas apie 2022 m. kovo 16 d. pastebėtą „apibraižytą automobilio sparną, kapotą, įskilusį žibintą, buferį, dureles, veidrodėlį“. Taip pat minėtoje draudimo įmonėje buvo gautas pranešimas, kad „2022 m. birželio 9 d. kitas automobilis smarkiai aptėškė išplautu smėliu, akmenukais, pataikė į stiklą, kapotą, kairės pusės žibintą, apdaužė priekinio bamperio chromą – moldingo dalis“.

Draudimo įmonėje ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ taip pat buvo registruotas pranešimas apie 2022 m. gruodžio 24 d. pareiškėjo automobilio, „išvažinėjant iš parkavimo vietos atitvarų kliudymą. Apgadintas bamperis galinis, apsauga po bamperiu, posparnis, dešinės pusės sparnas, įbrauktas žibintas.“

Įvertinus nurodytus kitose draudimo įmonėse administruotų įvykių metu užfiksuotus automobilio sugadinimus su po pranešimo apie įvykį atliktų automobilio apžiūrų metu nustatytais defektais, darytina išvada, kad didžioji dalis automobilio sugadinimų sutampa. Draudikas pabrėžė, kad dauguma sutampančių automobilio sugadinimų iki įvykio nebuvo suremontuoti arba buvo suremontuoti nekokybiškai.

Pareiškėjo atstovas, nesutikdamas su draudiko pateiktu vertinimu apie iki Draudimo sutarties įsigaliojimo buvusių automobilio defektų sutapimą su įvykio metu padarytais automobilio defektais, rėmėsi duomenimis apie draudimo įmonėje ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ 2022 m. gruodžio 24 d. registruoto pranešimo pagrindu užfiksuotų automobilio sugadinimų remonto atlikimą bei sugadinimų nuotraukų palyginimu.

Ginčydamas pareiškėjo atstovo nurodytus duomenis, draudikas rėmėsi ekspertiniais paaiškinimais, kad iki įvykio pakeistos automobilio detalės turėjo defektų, t. y. „įvairių krypčių, skirtingų storių ir gylių, paviršutinių įbrėžimų“. Be to, draudikas nurodė, kad „daugybiniai įbrėžimai, įdaužos buvo fiksuojami per visą automobilio kėbulo plotą, todėl ir šiuo pagrindu pareiškėjo pateikti dokumentai neįrodo, kad automobilis iki draudiko administruojamo įvykio buvo tvarkingas ir neturėjo jokių pažeidimų.“

Be to, draudikas pateikė ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ atstovo, surašiusio 2023 m. sausio 3 d. automobilio defektų apžiūros aktą, 2023 m. birželio 6 d. paaiškinimus. Minėti

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-117-686/2017.

paaiškinimai patvirtina, kad, remiantis automobilį apžiūrai pateikusių asmens informacija, apžiūros akte taip pat buvo nurodyti duomenys apie pakeistas automobilio detales. ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ atstovas pabrėžė, kad jis sugadintų automobilio detalių nematė ir kad „kliento automobilis apžiūrai buvo pateiktas dalinai sutvarkytas po įvykio“.

Vertinant aplinkybes, kuriomis šalys remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad draudiko ekspertai turi specialių žinių, reikalingų eismo įvykio aplinkybių tyrimui, tai yra nuolatinė ir įprasta jų veiklos dalis. Draudimo įstatymo 98 straipsnio nuostatos, įpareigojančios draudiką tirti ir vertinti įvykio, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, aplinkybes, šių aplinkybių tyrimo pagrindu priimti sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo ir draudėjui (apdraustajam, naudos gavėjui) išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui, lemia draudiko pareigą turėti kvalifikuotus darbuotojus, kurie yra kompetentingi įvertinti įvykusio įvykio atitiktį draudimo sutartyje nustatytiems draudžiamąjo įvykio požymiams ir kitoms draudimo išmokos mokėjimo sąlygoms.

Pareiškėjo atstovas duomenis, kad draudiko eksperto atliktas automobilio sugadinimų nuotraukų palyginimas yra nepagrįstas, siekė patvirtinti tik savo subjektyviais paaiškinimais. Pareiškėjo atstovas nepateikė jokių objektyvių duomenų, paneigiančių draudiko eksperto atliktą automobilio sugadinimų tapatumo vertinimą.

Be to, pažymėtina, kad pareiškėjo atstovo nurodytos aplinkybės apie po draudimo įmonei ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ pateikto 2023 m. gruodžio 24 d. pranešimo užfiksuotų automobilio sugadinimų remontą, atsižvelgiant į šios draudimo įmonės atstovo paaiškinimus apie 2023 m. sausio 3 d. automobilio apžiūros akte nurodytą informaciją, negali nuginčyti draudiko nurodytų duomenų, kad iki įvykio nurodyti visi automobilio sugadinimai nebuvo suremontuoti arba kad jie galėjo būti nekokybiškai suremontuoti.

Lietuvos bankui įvertinus ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudikas, vertindamas pareiškėjo reikalavimą dėl įvykio išmokėti draudimo išmoką, pagrįstai rėmėsi duomenimis apie Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalies pareigų suteikti draudikui tikslią informaciją apie įvykio aplinkybes ir pasekmes netinkamą vykdymą.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad draudiko eksperto surinktų duomenų apie iki įvykio buvusius automobilio sugadinimus pagrindu draudikui kilo abejonių, ar draudikui nebuvo suteikta klaidinga informacija apie žalos apimtį, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai siekė atlikti pakartotinę viso automobilio sugadinimų apžiūrą.

Pažymėtina, kad nėra šalių ginčo, jog pakartotinė automobilio apžiūra buvo nutraukta dėl automobilį pakartotinei apžiūrai pristačiusio asmens draudimo užfiksuoti visus automobilio sugadinimus. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad dėl automobilį naudojančių asmenų veiksmų, taip pat tikslios informacijos apie įvykio aplinkybes ir visų automobilio sugadinimų priežastis nesuteikimo draudikas negalėjo surinkti informacijos, reikšmingos draudžiamąjo įvykio aplinkybėms ir pasekmėms nustatyti.

Šiame kontekste svarbu pažymėti, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, pasisakydamas dėl Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos draudėjo, apraustojo ar nukentėjusio trečiojo asmens pareigos draudikui pateikti tikslią informaciją apie įvykio aplinkybes ir pasekmes bei tokio pobūdžio informacijos nepateikimo teisinių padarinių, konstatavo, jog „draudimo bendrovė, vadovaudamasi duomenimis apie pateiktą melagingą informaciją, padidinančią draudimo išmoką (nesvarbu, kokiais įrodymais toks faktas nustatytas), turi teisę svarstyti apie draudimo išmokos nemokėjimą (arba sumokėtos išmokos gražinimą). Tokia draudiko teisė egzistuoja nepriklausomai nuo to, ar faktas dėl melagingos informacijos pateikimo nustatytas dėl viso apdrausto turto apimties.“⁴

Lietuvos bankui įvertinus aplinkybes dėl apdraustą automobilį naudojančių asmenų draudikui nurodytos informacijos apie įvykio aplinkybes ir pasekmes (automobiliui padarytos žalos apimtį), darytina išvada, kad draudikas, priimdamas sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, pagrįstai rėmėsi Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje ir Draudimo sutartyje įtvirtintų pareigų netinkamu vykdymu, kaip draudimo išmokos nemokėjimo pagrindu.

Be to, draudikas, siekdamas pagrįsti klaidingos informacijos apie įvykio aplinkybes suteikimo faktą, Lietuvos bankui pateikė ir Specialisto išvadą Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau

---

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. lapkričio 10 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-459-313/2016.

– Specialisto išvada), kurioje vertinama automobilio sugadinimų atitiktis automobilių plovyklose padaromiems defektams.

Draudiko ekspertas atlikto tyrimo pagrindu Specialisto išvadoje konstatavo, kad automobilio defektai „galėjo atsirasti kontaktuojant su keliais skirtingais aštriais, kietą paviršių turinčiais objektais. Plovimo proceso metu tiesioginį kontaktą su plaunamo automobilio kėbulo detalėmis turi polietileniniai, polimerų, tekstilės ir iš kitokių medžiagų pagaminti šepėčiai, pritaikyti automobiliams plauti, kurie kėbulo paviršiaus nebraižo ir kitaip negadina. Automatinėse plovyklose naudojami besisukantys šepėčiai tolygiai kontaktuoja su automobilio kėbulo paviršiumi, priklausomai nuo programos, šepėčiai juda nuo automobilio priekinės dalies link galinės, sukasi apie savo ašį automobilio kėbulo paviršių atžvilgiu. Jei ant šepėčių būtų pašalinių kietų dalių, jos galėtų sukelti sistemingus, vienodai storus, simetriškus ir besikartojančius įbrėžimus. Šiuo atveju užfiksuoti įbrėžimai ir įdaužos nėra tokio pobūdžio, t. y. neturi charakteringų požymių, kurie būdingi automatinėse plovyklose naudojamais šepėčiais sukeltiems sugadinimams.“

Specialisto išvadoje konstatuojama, kad „pagal surinktą informaciją ir atliktą surinktos informacijos analizę daroma išvada, kad automobilio sugadinimai neatitinka, paprastai, automatinėse plovyklose padarytiems automobilių pažeidimams. Įbrėžimų kryptys, formos, dydžiai ir sugadinimų zona rodo, kad šie pažeidimai atsirado ne automobilį plaunant automatinėje plovykloje, bet kitomis aplinkybėmis.“

Vertinant draudiko eksperto atlikto tyrimo pagrindu padarytų išvadų, kaip įrodymo, objektyvumą, pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonų dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų⁵.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudiko ekspertas, atlikdamas automobilio sugadinimų priežasčių vertinimą ir rengdamas ekspertinę išvadą, vadovavosi draudiko atstovų po įvykio atliktų automobilio apžiūrų duomenimis. Draudiko ekspertas išsamiai vertino automobilio sugadinimų pobūdį, sugadinimus palygindamas su paprastai automatinėse plovyklų padaromais transporto priemonių defektais.

Pažymėtina, kad Specialisto išvados duomenys neprieštarauja kitiems įvykio administravimo metu surinktiems įrodymams, kurie suteikia pagrindą spręsti, jog automobilio sugadinimai galėjo būti padaryti kitomis aplinkybėmis, nei įvykio administravimo metu draudikui nurodė automobilį naudojantys asmenys. Taip pat draudikui po įvykio nebuvo pateikta jokių įrodymų, kurie pagrįstų pareiškėjo ir jo atstovo teiginius, kad automobilio sugadinimai buvo padaryti jį plaunant automobilių plovykloje.

Įvertinus Specialisto išvados duomenis kartu su kitais draudiko pateiktais įrodymais, vertintina, kad draudiko eksperto padaryta išvada, kad po pranešimo apie įvykį užfiksuoti automobilio sugadinimai buvo padaryti ne įvykio metu, yra pagrįsta Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma.

Atsižvelgiant į Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1–3 dalyse įtvirtintas draudimo sutarties šalių pareigas įvykus įvykiui, taip pat kasacinio teismo suformuotą minėtų teisinių santykių, kilus civilinio pobūdžio ginčui, aiškinimo ir taikymo praktiką, darytina išvada, kad draudikas objektyviais įrodymais pagrindė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Tačiau pareiškėjo atstovas, ginčydamas draudiko sprendimą, nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių tiksliai žalos apdraustam turtui atsiradimo aplinkybes bei priežastis ir paneigiančių draudiko įrodymais pagrįstą sprendimą, kad automobilio sugadinimai buvo padaryti ne pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis.

Vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis ir kasacinio teismo išaiškinimo praktika, taip pat draudiko pritaikytomis Taisyklių 51 bei 52 punktų ir 125.2 bei 125.3 papunkčių sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė dėl įvykio mokėti draudimo išmoką. Atsižvelgiant į tai,

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas dėl draudimo išmokos išmokėjimo yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis